

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Czeglédi és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Czegléd Csaba ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (címe.; ügyintéző: dr. Kovátsits László ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogsértés miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. november 5. napján kelt 65.P.22.253/2015/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszám alatt és az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperest arra kötelezi, hogy 8 napon belül saját költségén az MTI Nonprofit Zrt. Országos Sajtószolgálaton keresztül kiadott közleményben jelentse ki, miszerint valótlanul állította, hogy az ... 3.000.000 forintos napidíjért dolgozik.

Egyebekben az első fokú határozatot helybenhagyja.

Kötelezi a peres feleket, hogy személyenként fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000-48.000 (negyvennyolcezer-negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy a peres felek a másodfokú költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes üzleti jóhírét azzal, hogy a 2015. április 27-ei sajtótájékoztatóján valótlanul állította, hogy az ... 3 millió forintos napidíjért dolgozik. Az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül sajtótájékoztató útján jelentse ki, hogy valótlanul állította azt, hogy az ... 3 millió forintos napidíjért dolgozik. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a feleket, hogy fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra 18.000-18.000 forint eljárási illetéket, míg megállapította, hogy egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

A felperes kereseti kérelmét az új Ptk. 2:42. §, a 2:44. §, a 2:45. § (1) és (2) bekezdésében foglalt szabályozás alapján bírálta el. Tekintettel arra, hogy a felperes keresetében a politikus alperes sajtótájékoztatóján elhangzottakat sérelmezte, utalt a véleménynyilvánítás szabadságával kapcsolatos, az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában, a 7/2014. (III. 7.) AB

határozatában, valamint a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban kifejtett jogi értelmezésre, mely a rendes bíróságok gyakorlatára is irányadó.

Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperes Európai Unió pályázata elnyerésével kapcsolatosan kifejtett alperesi véleményt mindaddig megilleti az alkotmányos védelem, amíg az nem a tények meghamisításán alapuló kritika, bírálat, mivel a véleményszabadság nem terjedhet ki a tények meghamisítására. Kifejtette, hogy az alperes Európai Unió képviselőként az információk birtoklása körében szélesebb jogosítványokkal rendelkezik, mint egy átlag állampolgár, tájékoztatási kötelezettségének sajtótájékoztató útján tesz eleget. Tényként állapította meg, hogy az alperes a felperes által vezetett konzorcium pályázatával kapcsolatosan nem tanúsította a tőle elvárható fokozott gondosságot, nem nézett utána azoknak az információknak, melyek birtokában megismerhette volna ... válaszelevelében foglaltakat. A levélben írtak és a felperes által csatolt szerződés azt támasztotta alá, hogy az alperesi közlés a 3 millió forintos napidíj vonatkozásában nem valós. Az a 20 millió eurós keretösszeg, melyet az alperes vett számításának alapjául, nem kizárólag a felperes rendelkezésére álló összeg, hanem három konzorcium nyerte el és a 20 milliós összegből egy 5 millió eurós kereten belüli pályázati döntés született, egyenlőre a felperes vezette konzorcium javára. A másik két konzorcium az öt elbírált pályázatból megnyert négyet, a felperesi cég vezette konzorcium az 5 milliós keretből egyet nyert meg 399.000 euró összegben, melynek az alperesi sajtótájékoztatóig csupán egy részlete került átutalásra 120.000 euró összegben. Mindezt a perben a felperes dokumentumokkal támasztotta alá. Az alperesnek tudomással kellett bírnia arról, hogy három nyertes konzorcium van, 11 cég nyerte el a felperes által is elnyert pályázatot, így 10 másik céggel osztozik a pályázati díjon. Ebből következően az alperesi tényközlés alapja nem volt valós, melyből a 3 millió forintos napidíjra vonatkozó tényállítását tette. Köztudomású tényként fogadta el azt, hogy a valótlan kijelentés sértő, tekintettel arra, hogy a cégek üzleti hírnevét, piaci értékét az adja, hogy az általuk vállalt tevékenységéért valós díjazásról mind a közvélemény, mind az üzleti partnerek, a piac szereplői értesüljenek.

Mindezek alapján a jogsértést megállapította, az alperest a jövőre nézve eltiltotta a felperes megbízásával kapcsolatosan a 3 millió forintos napidíj hangoztatásától. Elégtételadásként a sajtótájékoztató útján való bejelentés megtételét tartotta megfelelőnek, miután így a jogsértéssel azonos megnyilatkozási formában kerül sor az elégtétel nyújtására.

A tucatnyi korrupciós ügyben való érintettségre utaló alperesi nyilatkozat tekintetében azt állapította meg, hogy az alperes a véleménynyilvánítási szabadságával vissza nem élve fogalmazta meg állásponjtát. Olyan, a magyar társadalom egy részében megformálódott kritikát közvetített az Európai Unió Bizottsága felé és tájékoztatta erről a sajtó nyilvánosságát, melyhez politikusként joga van. Nyilatkozatának megtételekor az állampolgárok azon részét képviselte, akik a felperes korábbi megbízatásaival kapcsolatosan azt a véleményt alakították ki, hogy ezen ügyek a felperesi tulajdonos, korábbi cégvezető személyére is tekintettel felvetik a hűtlen kezelés, a vesztegetés gyanúját. Véleménye nem meghamisított tényeken alapult, azt annak értéktartalmára tekintet nélkül megilleti a védelem. A felperes egykori cégvezetője, jelenlegi tulajdonosa személyére tekintettel olyan állami tulajdonban álló intézményekhez, tulajdonokhoz köthető beruházásokban, pályázatokon vett rész, kötött ügyletet, melyek miatt fokozott figyelem kísérté, így számolnia kell az esetleges negatív bírálattal is.

Az elsőfokú bíróság érdemben nem foglalkozott azzal, hogy a kifogásolt alperesi kijelentés becsületsértőnek minősül-e tekintettel arra, hogy becsülete, emberi méltósága csak az embernek, mint jogalanynak van.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes és az alperes is fellebbezést terjesztett elő.

Jogorvoslati kérelmében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a kereseti kérelmének teljes körűen történő helyt adó döntés meghozatalát kérte.

Elsődlegesen kérte megállapítani az alperes jogsértő magatartását a tekintetben, hogy a 2015. április 27. napján tett közlésében azon valótlan tényt állította, hogy a felperesi társaság tucatnyi korrupciós és korrupciógyanús ügyben érintett. Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, kötelezését megfelelő elégtételadásra akként, hogy saját költségén az MTI Nonprofit Zrt. Országos Sajtószolgálaton keresztül kiadott közleményében jelentessen meg sajnálkozását kifejező közleményt. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a tárgybeli közlésben az alperes indokolatlanul sértő módon azt állította, hogy a felperesi cég tucatnyi korrupciós és korrupciógyanús ügyben érintett, valamint kérte a fent megjelölt objektív jogkövetkezmények alkalmazását. Vitatta az első fokú határozat indokolásának azon megállapítását, mely szerint a felperesi cég által részben tulajdonolt ... felperes akkori cégvezetője ...-nél betöltött tisztsége idejére eső időszakban érintett lett volna az olajügyként elhíresült büntetőeljárásban. E körben az alperes nem bizonyított semmit, az érintettség maximum sértetti pozíciót jelenthet.

Megítélése szerint a sérelmezett közlésből egyáltalán nem olvasható ki, hogy az alperes mire utalt a „tucatnyi korrupciós ügy” emlegetésekor.

Kiemelte, hogy annak okán, miszerint a tulajdonosa ..., még nem válik közszereplővé. Ugyancsak nem teszi közszereplővé az a tény, hogy az Európai Bizottság útján elnyert pályázata eredményeként közpénzből bevételhez jut. Hivatkozott arra is, hogy a közszereplői státusznak vannak szintjei, így egy közpénzből bevételhez jutó jogi személy kevesebbet köteles eltérni, mint egy közhatalmat gyakorló, közpénzekről döntő politikai szereplő. Jogi személyként kevesebb a lehetősége arra, hogy üzleti jóhírnevét megvédje a nyilvánosság előtt.

Az általa sérelmezett közlés a korrupciós ügyek vonatkozásában nem maradt az uniós pályázati nyertessége és az ehhez kapcsolódó munkája bírálhatósági keretén belül. A társaság feddhetetlen múltú, sikeres vállalkozás, az alperes által közöltek nem érintették a tárgybeli pályázatot. Ebből következően a közlés öncélú, az azt a célt szolgálta, hogy a közvélemény előtt megbélyegezze. A kijelentés semmilyen magyarázatát, indokát nem adta annak, hogy miért emlegetett fel a cég vonatkozásában korrupciós ügyeket. Az alperes nem támasztotta alá, hogy a múltban tucatnyi korrupciós ügyben érintetté vált volna a gazdasági társaság, a cég tulajdonosa sem volt érintett korrupciós ügyben. A korrupciós ügyekre vonatkozó hivatkozás olyan látszatot keltő közlés, mintha annak bármilyen ténybeli alapja lenne, a társaságot bűncselekmény elkövetésével hozza összefüggésbe. Mindezt azonban az alperes semmilyen módon nem támasztotta alá. Az alperesi hivatkozások (újságcikkek) kivétel nélkül a múltban, vagy az alperes párttársaitól, vagy a jelenlegi kormánypártot támogató sajtóorgánumoktól származnak. Azok szubjektív, politikai tartalommal átitatott közlések, melyeket az eljárásban nem lehet értékelni.

Az alperesi közlés lényege nem a felperesi társaság esetleges múltbeli terhelt ügyeinek feltárása, nyilvánosság előtti kibeszélése volt. Az alperes célja az volt, hogy akadályokat gördítsen gazdasági szerepvállalása, tevékenysége elé, mindez nem állhat sem alaptörvényi védelem alatt, sem eltérni nem köteles. Egy gazdasági társaság korrupcióval való összekapcsolása a lehető legártalmasabb magatartás a kommunikáció során. Mások öncélú és önkényes megbélyegzése a közügyek kulturált megvitatásába nem férhet bele.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy nem maga fogalmazta meg elsőként a felperes által sérelmesnek talált közlést, azt más sajtóhírekre alapozva tette meg. A tényeket nem hamisította meg, az eljárás során igazolta, hogy megjelent sajtóinformációkra alapította közlését. Fenntartotta azon perbeli álláspontját, mely szerint a közlés elsősorban véleménynyilvánítás, másodsorban egy politikai vita keretében került közlésre, harmadrészt pedig az megfelel a valóságnak.

Tekintettel arra, hogy a felperes közpénzekkel rendelkezik, melyek sorsa mint közügy politikai vita

tárgyát képezheti, másrészt a felperesi jogi személy tulajdonosa, ügyvezetője révén a politikában érintett közszereplő. A politikai véleményszabadság fókuszában elsősorban maguk a közügyek és nem a közszereplők állnak. A közügyekre vonatkozó szólásokat fokozott védelem illeti, ezáltal pedig az általa érintettek személyiségi jogainak a védelme korlátozottá válik. Közéleti, politikai vita keretében tett közlemények, nyilatkozatok esetében személyiségi jogvédelem iránti igény érvényesítésére nincs lehetőség.

Előadta továbbá, hogy a felperes által hivatkozott dokumentum, mely szerint 5 millió eurós keretekre pályázhatott a nyertes három konzorcium, illetve hogy a kiírt kilenc pályázatból a felperes által vezetett konzorcium egyet nyert meg, nem állt rendelkezésére. A pályázat nem volt nyilvános, így annak részleteit nem ismerte, nem lehetett információi arra vonatkozóan, hogy az elnyert bevétel a tagok között milyen arányban oszlik meg. Közléseit a rendelkezésre álló információk mérlegelésével tette meg, melyek okiratokon, sajtóhíreken alapultak és azokból a 3 millió forintos napidíj levezethető.

Fellebbezési ellenkérelmében az alperes hivatkozott arra, hogy a felperesi gazdasági társaság az elmúlt évtizedek egyik legismertebb gazdasági szereplőjeként közéleti szereplőnek minősül. Utalt arra, hogy a korrupciós ügyekre vonatkozó hivatkozás értékítéletet, véleményt fejez ki, melynek valóságalapját kellőképpen alátámasztotta.

A Fővárosi Ítéltábla a peres felek fellebbezését nem találta alaposnak.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésében és a határozatának indokolásában kifejtett állásponttal lényegében egyetértett. Az első fokon eljáró bíróság a jogvitában alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket teljes körűen ismertette, így azokra a másodfokú bíróság csupán visszautal.

Az első fokon eljáró bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, mely szerint a rendelkezésre álló peradatok azt támasztották alá, hogy az alperesi közlés a 3 millió forintos napidíj vonatkozásában nem felel meg a valóságnak. Az e tárgyban kifogásolt alperesi tényállítás nem sorolható a megengedett politikai véleménynyilvánítás körébe. Az alperest a felelősség alól nem mentesíti az a hivatkozás, mely szerint a pályázat nem volt nyilvános, ezért annak részleteit nem ismerhette, nem voltak információi arra vonatkozóan, hogy az elnyert bevétel a tagok között milyen arányban oszlik meg.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a felperes ismertsége, a gazdasági életben betöltött szerepe folytán közéleti szereplő, ettől függetlenül azonban a valótlán tényállítást már nem köteles eltérni. A peradatok nem hagytak kétséget afelől, hogy az Európai Bizottság pályázatán a felperes konzorcium keretében nyert. Az alperes szándéka nem volt vizsgálható, mindössze azt volt szükséges a jogvitában megállapítani, hogy a kifogásolt közlés megfelel-e a valóságnak, vagy sem.

A korrupciógyanús közlést érintően a másodfokú bíróság ugyancsak osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját. Az e körben kifejtett elsőfokú indokolással kapcsolatosan azonban azt emeli ki, hogy annak mérlegelése során, hogy a tucatnyi korrupciós ügyben való érintettségre utaló alperesi nyilatkozatnak van-e bármilyen tényalapja, nem elsősorban az ún. olajügyre szükséges hivatkozni, hanem azt kellett értékelni, és ez a közvélemény előtt is ismert, hogy a felperesi társaság számos olyan ügylethez kapcsolódott, olyan szerződéskötésekben vett részt, melyek alapján vizsgálat indult akár privatizációs kérdések, akár banki kölcsönök vonatkozásában. A kifejtettek tehát olyan politikai véleménynyilvánításnak tekintendők, melyek valóságát tényszerűen vizsgálni nem kellett, a közlés azonban nem nélkülözött minden valóságalapot.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az első fokon eljáró bíróság az elégtételadás elrendelésére irányuló döntése körében túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. A felperes az elégtételadó nyilatkozat megtételét csupán az MTI-n keresztül igényelte, sajtótájékoztató összehívását nem kérte. Tekintettel arra, hogy egy sajtótájékoztató jóval szélesebb kört érint, mint egy MTI közlemény kiadása, a másodfokú bíróság indokoltnak tartotta e tárgyban az első fokú határozat megváltoztatását, a kérelemnek megfelelően.

Fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint került sor.

A peres felek fellebbezése eredményre nem vezetett, így mindkét fél maga viseli a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán előlegezett fellebbezési illetéket, melyet az állam javára kötelesek megfizetni. Az előlegezett illeték megfizetése tárgyában a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

A peres felek a másodfokú költségeiket is maguk viselik.

Budapest, 2016. szeptember 29.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő